

Hvad er en byræv?

Ræven betragtes af mange, som et dyr der hører til på landet, eller snarere i skoven. Men i virkeligheden har ræven en stor tilpasningsevne, og den kan trives i mange forskellige omgivelser. Mange byområder har i dag en endog meget stor rævebestand, og 'samlivet' mellem

ræve og mennesker er her ikke altid helt gnidningsløst.

'Byræve' er en mere folkelig betegnelse for de ræve man ser i byen, men der er altså ikke tale om en speciel ræverace! Disse 'byræve' har tilpasset sig forholdene i villa-kvarterer og sommerhusområder. Byrævene lever ofte i

kolonihaver, på baneterræner og i byernes grønne områder. Ofte ser man ræven i haver og på fortove ved højlys dag. Rævene har vænnet sig til os mennesker og er ikke særlig sky, enkelte individer er endda blevet så vant til os, at de ikke går af vejen for at inspicere dagligstuen!

En rævefamilie kan slå sig ned i et fredeligt hjørne af en stor have eller på en ubebygget grund. Eller den graver sig ind under en terrasse, en udestue, en garage eller et udhus – ofte et sted hvor fundamentet er dårligt eller helt mangler.

Rævene parrer sig i januar-februar måned og ungerne bliver født i marts-april. Der er normalt 4-6 hvalpe i hvert kuld. Størrelsen af kullet kan dog variere en hel del, og det er ikke ualmindeligt, at nogle af hvalpene dør de første uger efter fødslen. Hvalpene begynder at bevæge sig udenfor graven, når de er omkring en måned gamle. Hen på sommeren begynder hvalpene at vandre længere bort fra graven, for til sidst helt at forlade området. Mange synes det er spændende med dette islæt af vild natur i et ellers meget friseret bymiljø, men flere og flere føler sig imidlertid generet af rævene.

Der er dels tale om kraftige gener hvor rævene er flyttet ind i hus og have og dels almindelig utryghed ved det 'ukendte'. Mange, specielt småbørnsforældre, nærer også frygt for at rævene skal angribe børnene eller overføre sygdomme.

Er ræve farlige?

Selvom byræve har vænnet sig så meget til mennesker at de kommer tættere på os er de ikke farlige for mennesker. Der er ingen eksempler på at ræve

har angrebet mennesker, hverken voksne eller børn. Heller ikke helt små børn der ligger og sover i barnevogn.

Kun hvis ræven ikke har flugtveje kan den bide i selvforsvar. Når man vil skræmme ræven væk skal man derfor sørge for at den har en flugtmulighed. Ræven er normalt heller ikke farlig for vore almindeligste kæledyr som hunde og katte. Udvoksede er disse så store at ræven ikke opfatter dem som naturlige byttedyr. Ræven tager mindre kæledyr og husdyr (kaniner, marsvin, høns og ænder) hvis de ikke er beskyttet af et rævesikkert bur. Dette sker især først på sommeren hvor rævene har hvalpe og derfor har brug for ekstra føde.

Kan ræve så indirekte være farlige ved at sprede smittesomme sygdomme? Nej, kun i yderst sjældne tilfælde. Hunde der er nært beslægtet med ræven kan få nogle af de samme sygdomme, men for bakteriesygdomme er de dog normalt beskyttet gennem vaccination. Overførsel af smitte til både dyr og mennesker sker ved tæt kontakt med ræven eller dens afføring. Du kan derfor minimere muligheden for smitte til mennesker ved at følge disse simple råd.

- Vask hænder når du har rørt ved genstande hvor ræven færdes.
- Vask grøntsager eller nedfaldsfrugt fra haven grundigt.

- Overdæk sandkasser når de ikke er i brug.
- Fjern rævens afføring fra dine nærmeste omgivelser.

Hvad kan jeg selv gøre?

Overalt i naturen gælder den hovedregel at det er mængden af føde der bestemmer hvor mange dyr der kan leve i et område. Dette gælder også for byrævene. Den eneste måde man varigt kan påvirke bestanden af byræve på er derfor ved at påvirke fødemængden. Ræven er fra naturens hånd stort set altædende og tager også ådsler. Der er derfor i et normalt villakvarter masser af naturlig føde i form af mus og andre gnavere, bær, frugter samt dyr og fugle der er svækede enten pga. sygdom eller påkørsel af biler. Så længe rævene holder sig til dette naturlige fødevalg gør de rent faktisk nytte og har ikke ufortjent fået tilnavnet "naturens skraldemand". Det er imidlertid vigtigt ikke kunstigt at øge udbudet af føde for så kan rævebestanden hurtigt blive så stor at den af de fleste opfattes som en plage.

Du skal derfor:

- Helt undlade at fodre ræve.
- Undlade at fodre kæledyr udenfor – eller hvis du gør det så fjerne eventuelle rester.
- Sikre dit affaldsstativ mod ræve ved at skifte til plastic container, samt forsyne

Sygdomssmitte fra ræv til husdyr og mennesker

Ræveskab

Ræveskab fremkaldes af mider som lever i huden. Sygdommen bevirker at rævene taber pelsen og får kløe, sår og betændelse i huden. Tilstanden breder sig efterhånden til hele kroppen. Sygdommen er dødelig for ræve. Skab kan smitte til hunde der færdes samme steder som ræve. Der findes midler til effektiv behandling af smittede hunde. I Danmark er skab udbredt i Jylland, men findes ikke på øerne. I yderst sjældne tilfælde kan mennesker smittes. Man skal derfor aldrig røre ved en ræv der er død af skab. Katte kan ikke smittes med skab.

Fransk hjerteorm

Fransk hjerteorm er en parasit der har ræve og hunde som hovedvært og snegle som mellemvært. Ræve og hunde smittes ved at æde snegle. Symptomerne vil være de samme som ved lungebetændelse – hoste, nedsat appetit, vægttab og hurtigt vejtrækning. Hunde der er smittet kan uden problemer behandles med et ormemedel. Smitterisiko for hunde er størst i storkøbenhavnområdet hvor rævebestanden er tæt. Mennesker kan ikke smittes med fransk hjerteorm.

Hundegalskab

Hundegalskab eller rabies er en virussygdom, der uden behandling er dødelig. Den kan angribe alle pattedyr – også mennesker. Smitten overføres med spyt – ofte ved bid. I Europa er rabies udbredt blandt ræve, men den har ikke været i Danmark siden 1976.

Rævens rundorm

Langt de fleste danske ræve (65%) er smittet med en rundorm der er smittefarlig for mennesker. Æggene fra denne rundorm findes i rævens afføring og smitter også mellem ræv og hund. Det er oftest børn der smittes med ormen og hvor man har undersøgt forekomsten i EU har op til 20% af børn i alderen 5-15 været udsat for smitten. Hos mennesker er sygdommen oftest relativ banal og forveksles med allergisk reaktion, men den kan også være årsag til dødeliggelse af nervevæv og forårsage synsforstyrrelser. Sygdommen smitter også mellem ræv og hund og kan derfor indirekte føres tættere på mennesker.

Rævens dværgbændelorm

Rævens dværgbændelorm behøver to værter for at gennemføre sit liv: Et rovdyr og en gnaver. Ræven spreder bændelormens æg når den afsætter sin afføring på f.eks planter. Gnaveren (f. eks. en mus) får æggene i sig når den æder sådanne planter. Æggene klækkes til larver i musens tarm, trænger fra tarmen ud i blodet og ender i leveren. Her danner den svulster. Mennesker kan ligesom musene smittes ved indtagelse af bændelormæg fra rævens afføring. Selv om sygdommen er dødelig, er smitterisikoen dog meget lille (kun ca. 200 mennesker smittes årligt i Europa). Hvor smitterisikoen er størst finder man hvert år kun 1 tilfælde for hver million indbyggere. Foreløbige undersøgelser af københavnske ræve viser at ca. 1% har dværgbændelorm. Der er ikke i Danmark konstateret smitte til mennesker.

nå til en fælles holdning omkring rævene i området.

Der vil ofte være meget forskellige holdninger og nogle vil mene at det er synd for byrævene. Rævene kan se usle og tynde ud, især om foråret når de begynder at skifte pels og samtidig har hvalpe. De mangler i den periode pelsen på store dele af kroppen og ser underligt tottede ud. Det er dog en misforståelse at tro at man hjælper rævene til et bedre liv ved at fodre dem. Som nævnt tilpasser bestanden sig til mængden af føde. Resultatet af fodringen er derfor en større bestand og dermed mulighed for endnu flere sultne ræve.

Kan jeg få hjælp?

Hvis ræven på trods af alle bestræbelser på ikke at tiltrække den alligevel er flyttet ind og har etableret sig med grav i en villahave, er der så muligheder for at slippe af med den igen? Dette kan godt være vanskeligt. I nogle tilfælde kan man dog få ræven til at fortrække ved at skræmme den med forskellige lugtstoffer som ræven ikke kan lide. De mest anvendte er hjortetaksolie og ozonkugler. Hjortetaksolien anvendes ved at dyppe klude i olien og dernæst ophænge disse i nærheden af graven. Ozonkuglerne er et naftalinprodukt der anvendes i toiletter, og kan smides direkte ned i graven. For at have effekt skal begge produkter skiftes hyppigt.

Kan skræmmemidlerne ikke afhjælpe problemerne er reglerne i bestemmelserne i Lov om jagt og vildtforvaltning og Miljø- og Energiministeriets Bekendtgørelse om vildtskader meget klare. I bebyggelse og i en afstand af indtil 25 m. fra bebyggelse, i indhegnede haver samt forsvarlige indhegninger med fjerkræ og op til 25 m fra sådanne indhegninger må ræve reguleres hele året. Regulering betyder i den forbindelse at ræven må skydes eller fanges i fælder. Ønsker man at regulere en generende ræv med skydevåben eller ved fældefangst skal man være i besiddelse af gyldigt jagttegn. Den lokale politivedtægt forbyder endvidere i mange tilfælde brug af skydevåben hvor byræve færdes. Du kan kontakte vildtkonsulenten på det lokale statsskovdistrikt for yderligere råd og vejledning ligesom konsulenten kan formidle kontakt til en jæger, der kan hjælpe med at fange/skyde ræven. Du kan finde din lokale vildtkonsulent i oversigten på bagsiden af folderen.

låget med lukke anordning.

- Sikre din kompostbunke med indhegning og overdækning hvis den bruges til frugt, grønt sager og madrester.
- Forsyne fuglefoderbrættet med høj kant så foder ikke utilsigtet falder på jorden.
- Sikre husdyrhold med ræve sikre indhegninger eller bure.
- I det hele taget være opmærksom på ikke at efterlade noget der kan tjene som fødekilde for rævene.

Du skal derfor:

- Jage ræven væk så snart du ser den ved dit hus.
- Tildække alle påbegyndte huller.
- Sørg for at der ikke er tætbeplantning op til udhuse eller redskabskure hvor ræven vil være tilbøjelig til at lave sin grav.
- Sikre udhuse, redskabskure, terrasser og andre bygninger uden fundament ved at nedgrave trådned eller tagplader i 50 cm.'s dybde omkring så danne bygninger. Lad trådned net bøje væk fra bygningen ca. 10 – 15 cm. under jorden – ræven graver aldrig baglæns.
- Rydde eventuelle "vilde hjørner" i haven.

Hvis det skal have effekt er det vigtigt at der i et område er enighed om at alle følger rådene. Det er derfor en god ide at tage problemet op i den lokale grundejerforening og

Det er også vigtigt at bevare så meget af rævenes naturlige skyhed overfor mennesker som muligt samt begrænse oplagte steder til rævegrave. Bliver rævene for tammede bliver de "frækkere" og kommer tættere på vore boliger.

Vildtkonsulenternes adresser og telefonnumre:

Bornholms Statsskovdistrikt
Rømersdal, Ekkodalsvej 2,
3720 Åkirkeby, tlf. 56 97 40 06.
Vildtkonsulent Tommy Hansen
tlf. på bopæl 56 97 43 56.

Buderupholm Statsskovdistrikt
Mosskovgård, Møldrupsvej 26,
9520 Skørping, tlf. 98 39 10 14.
Vildtkonsulent Ivar Høst

Falster Statsskovdistrikt
Egehus, Hannenovvej 22,
Tingsted, 4800 Nykøbing F.,
tlf. 54 43 90 13.
Vildtkonsulent Finn Jensen

Feldborg Statsskovdistrikt
Feldborggård, Bjørnkærvej 18,
7540 Haderup, tlf. 97 45 41 88.
Vildtkonsulent Steen Fjederholt

Fussingø Statsskovdistrikt
Tingtofte, Vasevej 7,
8900 Randers, tlf. 86 45 45 00.
Vildtkonsulent Per Leth Sørensen

Fyns Statsskovdistrikt
Søllerup, Søllerupsvej 22, Korinth,
5600 Fåborg, tlf. 62 65 17 77.
Vildtkonsulent Lars Erlandsen Brun
Træffes bedst hverdage kl. 8.30-9.30.

Gråsten Statsskovdistrikt
Egene, Felstedvej 14,
6300 Gråsten, tlf. 74 65 14 64.
Vildtkonsulent Leo Vindahl Olsen
tlf. på bopæl 74 45 82 11.

Haderslev Statsskovdistrikt
Ulfshus, Christiansfeldtvej 69,
6100 Haderslev, tlf. 74 52 21 05.
Vildtkonsulent Bent Junker-Hansen

Hanherred Statsskovdistrikt
Langdal, Ejstrupvej 24,
Tranum, 9460 Brovst, tlf. 98 23 54 22.
Vildtkonsulent Mogens Sonne Hansen

Jægersborg Statsskovdistrikt
Boveskovgård, Dyrehaven 6,
2930 Klampenborg, tlf. 39 97 39 00.
Vildtkonsulent Sven Norup Jacobsen

Klosterhedens Statsskovdistrikt
Sønderby, Gl. Landevej 35,
Fabjerg, 7620 Lemvig, tlf. 97 81 00 33.
Vildtkonsulent Anders Hersø Pedersen

Kronborg Statsskovdistrikt
Julebækshøj, Bøsssemagergade 81,
3150 Hellebæk, tlf. 49 70 90 90.
Vildtkonsulent Peter Søland
Tlf. på bopæl 45 86 02 87

Københavns Statsskovdistrikt
Syvstjernen, Fægyden 1,
3500 Værløse, tlf. 44 35 00 35.
Vildtkonsulent Jens Juelstorp
Træffes bedst tirsdag og onsdag kl. 9-12.

Lindet Statsskovdistrikt
Lindetskovgård, Skovridervej 1,
6510 Gram, tlf. 74 82 61 05.
Vildtkonsulent Jeppe Ebdrup

Nordjyllands Statsskovdistrikt
Byfogedgården, Sct. Laurentiivej 148-150,
9990 Skagen, tlf. 98 44 19 11.
Vildtkonsulent Peter Have

Ods herred Statsskovdistrikt
Mantzhøj, Ulkerupvej 1,
4500 Nykøbing Sj., tlf. 59 32 80 16.
Vildtkonsulent Hans Henrik Erhardi

Oxbøl Statsskovdistrikt
Åholt, Åholtvej 1,
6840 Oksbøl, tlf. 76 54 10 20.
Vildtkonsulent Ole Daugaard-Petersen

Palsgård Statsskovdistrikt
Vester Palsgård, Palsgårdvej 9,
7362 Hampen, tlf. 75 77 10 24.
Vildtkonsulent Niels Faddersbøll

Randbøl Statsskovdistrikt
Gjøddinggård, Førstballevej 2,
7183 Randbøl, tlf. 75 88 31 99.
Vildtkonsulent Peter Bjerremand

Silkeborg Statsskovdistrikt
Vejlbo, Vejlsøvej 12,
8600 Silkeborg, tlf. 86 82 08 44.
Vildtkonsulent Jes Kramer

Thy Statsskovdistrikt
Søholt, Søholtvej 6, 7700 Thisted,
tlf. 97 97 70 88.
Vildtkonsulent Anton Linnet

Tisvilde Statsskovdistrikt
Arresødal, Arresødalvej 79,
3300 Frederiksværk, tlf. 47 72 00 50.
Vildtkonsulent Niels Worm

Ulborg Statsskovdistrikt
Ulborggård, Paradisvej 4,
6990 Ulfborg, tlf. 97 49 14 00
eller 97 49 11 39.
Vildtkonsulent Jens Henrik Jakobsen

Aabenraa Statsskovdistrikt
Vesterlund, Skinderbro 31,
6200 Aabenraa, tlf. 74 62 31 82.
Vildtkonsulent Klaus Sloth

Statsskovdistrikternes kontorer er normalt åbne alle hverdage fra kl. 9.00 til kl. 15.00.

Byræve

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen 2002